

25.4.2022

לכבוד,
עו"ד ג'ורג' קיוורקיאן
היועץ המשפטי למשטרה מחוז ירושלים
פקס: 02-5898921

לכבוד,
דורון תורגמן
מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל
בפקס: 02-5898988

לכבוד,
עו"ד גיל לימון
משנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי)
בפקס: 02-6467001

שלום רב,

הנדון: נטילת תעודות זהות מתפללים בכניסה למסגד אלאקצא

הרינו מבקשים את התערבותכם למניעת שימוש המשטרה בפרקטיקה שהנהיגה בכניסה למסגד אלאקצא, ולפיה היא נוטלת לידיה תעודות הזהות של המתפללים, מזמינה אותם לחקירה באופן קולקטיבי ומעכבת אותם בניגוד לדין - וזאת כמפורט להלן:

1. על פי פניות שקיבלנו, שוטרים הציבו מחסומים בכניסה למסגד אלאקצא בימים: 20.4.22 ו-21.4.22, ושם הם ציוו על הנכנסים למסגד למסור את תעודות הזהות, נתנו להם במקביל פתקית עם מספר, והודיעו להם כי יוכלו לקבל את תעודות הזהות בחזרה, רק עם יציאתם מהמסגד.

2. ביציאה, וכאשר פנו המתפללים בבקשה לקבל את תעודות הזהות בחזרה, השוטרים הורו להם להגיע לתחנת המשטרה, ולקבלן משם. בנוסף, ביום חמישי (21.4.22) השוטרים הודיעו למבקשים, שיצטרכו לחכות מספר שעות בשל חג הפסח, והם יוכלו להגיע לתחנת המשטרה רק בערב. יש לציין כי דברים אלו התרחשו בעוד שהשוטרים משתמשים בכוח רב ובאיומים נגד המתפללים הן בכניסה והן ביציאה.

3. לא זו אף זו, בהגעת חלק מהמבקשים לתחנת המשטרה לקבלת תעודות הזהות, החלו השוטרים לאיים עליהם, ובחלק מהמקרים, קבלת התעודה אף הותנתה בחקירת המבקש.

4. התנהגות המשטרה המתוארת לעיל, מהווה הפרה לזכויות יסוד של המתפללים ומתבצעת בחוסר סמכות ואף בניגוד להוראות הדין.

5. פעולות השוטרים הינן בעלות אופי הרתעתי ועונשי קולקטיבי, הנעשות תוך הגבלת חירותם של המתפללים והפרת זכויותיהם לחופש פולחן, תנועה וכבוד, עיכובם לזמנים ארוכים בחודש רמדאן, טרטורם, הפגנת כוח נגדם באמצעות תקיפות ואיומים, ועל כן הינן בלתי חוקתיות.

6. ועוד, הפעולות המתוארות לעיל נעשו בחוסר סמכות, ואף בניגוד להוראות הדין. לפי סעיף 2 לחוק החזקת תעודת זהות והצגתה, תשמ"ג-1982: "תושב שמלאו לו 16 שנים חייב לשאת עמו תמיד תעודת זהות ולהציגה בפני קצין משטרה בכיר, ראש רשות מקומית, שוטר או חייל במילוי תפקידם, כשידרשו זאת ממנו".

7. כלומר, החוק מסמיך את השוטר, לכל היותר, להורות לתושבים להציג את תעודת זהותם בלבד. סמכות שהיא אף מוגבלת ומותנית בהתקיימות נסיבות המצדיקות דרישה כזו (ראו בג"ץ 4455/19 עמותת טבקה-צדק ושוויון ליוצאי אתיופיה נ' משטרת ישראל). מקל וחומר, ובאין הוראה מפורשת בחוק, אין זו מסמכותו של השוטר לקחת את תעודת הזהות מתושבים כמעין "ערבון", ולמנוע מהם, למעשה, לקיים את הוראות החוק המחייב לשאת תמיד את תעודות הזהות.

8. ועוד, עיכוב הפונים לתחנת המשטרה לצורך חקירה, נעשה בחוסר סמכות. הזימון לחקירה לא נעשה מחמת חשד לביצוע עבירה ספציפית, אלא נעשה באופן קולקטיבי ושרירותי ביחס למספר גדול של אנשים, מאחר שתעודת זהותם נמצאה בתוך תחנת המשטרה. דבר המעיד על מדיניות שרירותית, הנשענת על שיקולים זרים וגזעניים, המנוגדת להוראות הדין.

9. לבסוף, נציין כי פעולות אלו נגד ציבור שלם, המבקש לממש את זכויותיו, מהווה עוד צעד בלתי חוקי, הנוסף לסדרת הגבלות והפרות שהמשטרה מבצעת במסגד אלאקצא, המתבטא, בין היתר בהחזרת אוטובוסים, תקיפת מתפללים ועיתונאים בתוך רחבי המסגד תוך שימוש באמצעים חריגים לפיזור ההתקהלות, ביצוע מעצרים המוניים, ועוד.

על יסוד האמור לעיל נבקשכם להורות למשטרת ישראל להימנע מהמשך השימוש בפרקטיקה אסורה זו של נטילת תעודות זהות מהמתפללים וגם זימונם הקולקטיבי לחקירה ועיכובם בניגוד לדין.

נודה לקבלת תגובתכם בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,

חסן ג'בארין, עו"ד